

Edunvalvontavaltuutus

Jämsä Seniorit ry 22.1.2025

Pankkilakimies Sanna Vihmalu, VT

1

Asiantuntija: Jokaisen täysi-ikäisen kannattaisi tehdä tämä asiakirja

< Etusivulle

Elämänhallinta | Moni kuvittelee virheellisesti, että esimerkiksi aviopuoliso tai aikuiset lapset saavat automaattisesti hoitaa toimintakyvyttömän läheisensä asioita.

📌 Tilaaajille

Vanhuusolikeuden tutkija Henna Nikumäki asuu Pirkanmaalla Valkeakoskella. Hänet kuvattiin Kirjaslammen lahioilla 9. joulukuuta. Kuva: Eelis Hirvelä / Valkeakosken Sanomat

Kuuntele juttu

Kati Kalliosaari Aamulehti
12.1.18 51

2

Edunvalvontavaltuutus

- Laki edunvalvontavaltuutuksesta voimaan 1.11.2007
- Tuhansia voimaan saatettuja valtakirjoja (vuonna 2020 lähes 5 000 / 2024 7 600)
- **”Oman näköinen” asiainhoito** siltä varalta, että toimintakyky menetetään / vrt. edunvalvonta.
- EVVL 1 §: Tätä lakia sovelletaan valtuutukseen, jonka valtuuttaja on määrännyt tulemaan voimaan siinä tapauksessa, että hän tulee sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan (**edunvalvontavaltuutus**).

3

Edunvalvontavaltuutuksen sisältö

Edunvalvontavaltuutuksesta **tulee ilmetä:**

- 1) Valtuuttamistarkoitus
- 2) Kelpoisuus (= asiat, joissa valtuutettu edustaa valtuuttajaa)
- 3) Valtuuttaja ja valtuutettu
- 4) Määräys voimaan tulemisesta sitten, kun valtuuttaja **”tulee sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan.”**

4

Edunvalvontavaltuutuksen sisältö

EVVL 2§ Edunvalvontavaltuutuksen sisältö

Edunvalvontavaltuutuksella valtuutettu voidaan oikeuttaa edustamaan valtuuttajaa tämän **omaisuutta koskevissa ja muissa taloudellisissa asioissa**. Valtuutettu voidaan oikeuttaa edustamaan valtuuttajaa myös sellaisissa tämän **henkilöä koskevissa asioissa, joiden merkitystä valtuuttaja ei kykene ymmärtämään sillä hetkellä, jolloin valtuutusta olisi käytettävä**.

Valtuutus voidaan rajoittaa koskemaan **määrättyä oikeustointia, asiaa tai omaisuutta**.

Valtuutetulla **ei ole kelpoisuutta** valtuuttajan puolesta antaa suostumusta avioliittoon tai lapseksiottamiseen, tunnustaa isyyttä, hyväksyä isyyden tunnustamista, tehdä tai peruuttaa testamenttia eikä edustaa valtuuttajaa muussa sellaisessa asiassa, joka on näihin rinnastuvien tavoin **henkilökohtainen**.

5

Edunvalvontavaltuutus

EVVL 16 § Valtuutetun yleiset velvollisuudet

Valtuutetun tulee valtuuttajan puolesta toimiessaan tunnollisesti pitää huolta valtuuttajan oikeuksista ja edistää hänen parastaan.

Ennen kuin valtuutettu tekee päätöksen tehtäviinsä kuuluvassa asiassa, hänen on tiedusteltava valtuuttajan mielipidettä, jos asiaa on tämän kannalta pidettävä tärkeänä ja kuuleminen voi tapahtua ilman huomattavaa hankaluutta. Kuuleminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos valtuuttaja ei kykene ymmärtämään asian merkitystä.

Valtuutetun on pidettävä valtuuttajalle kuuluvat raha- ja muut varat erillään omista varoistaan.

6

Edunvalvontavaltuutuksen laatiminen

- Laatimisen **muotomääräykset**
- Sähköinen allekirjoitus?
- **Minimimuoto** vrt. asiasisällön **oma tahto**
- Hoitotahto / hoivatahto / elinluovutustestamentti yms.
- **Toimintaohjeet** edunvalvontavaltuutetulle
- **Kelpoisuus / toimivalta?**

EVVL 9 § Edunvalvontavaltuutuksen antaminen

Edunvalvontavaltuutus annetaan luovuttamalla valtakirja valtuutetun haltuun tai muutoin ilmoittamalla siitä valtuutetulle. / Missä säilytetään?

7

Edunvalvontavaltuutuksen laatiminen

- Valtuuttajan **oikeustoimikyky**: *kyky ymmärtää valtakirjan merkitys*
- Varavaltuutettu ja toissijainen valtuutettu
- Valtuutetun **esteellisyys** (EVVL 17 §)

Lahjoitukset, oikeuksista luopumiset ja muut vastikkeettomat toimet

”Leskipesä” eli kuolinpesän osakkaana leski, jonka osalta edunvalvontavaltuutus on voimassa / jäämistösuunnittelu.

Avoliittolain vallinnanrajoitukset

8

Edunvalvontavaltuutuksen vahvistaminen

- **Vahvistaminen** Digi- ja väestötietovirastossa
- EVVL 24 §: Valtuuttajan tultua sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi pääasiallisesti kykenemättömäksi huolehtimaan valtuutuksen koskemista asioista **DVV vahvistaa edunvalvontavaltuutuksen valtuutetun hakemuksesta.**
- Menettely / kuulemiset / lääkärinlausunto
- **Kuka päättää**, milloin valtuutus tulee voimaan?

9

Edunvalvontavaltuutettujen valvonta

• Valtuutettujen **valvonta**

Vuosittelivelvollisuus / päätöstili - > valtuuttaja voi päättää

Luvanvaraiset oikeustoimet -> valtuuttaja voi päättää

Omaisuusluettelo / kirjapitovelvollisuus -> **aina** (EVVL 32.1§)

Tiedonsaantioikeuksia myös muille kuin toimivalle valtuutetulle?

EVVL 47.1 §: Valtuutettu ei ilman valtuuttajan suostumusta saa ilmaista edunvalvontavaltuutukseen liittyvän tehtävän perusteella tietoon saamaansa asiaa, joka valtuuttajan taloudellisen edun tai yksityisyyden suojaamiseksi on pidettävä salassa.

10

Edunvalvontavaltuutus

- Lahjoituskielto vrt. yksilöity määräys lahjoittamisoikeudesta
- Kiinteistöjä koskevat määräykset
- Jäämistösuunniteluun liittyviä näkökulmia

⇒ **Esteettömän varavaltuutetun merkitys**

11

Edunvalvontavaltuutus

- **Edunvalvontavaltuutetun palkkio ja kulukorvaus**

EVVL 22 §:n mukaan, jollei valtuutetun palkkiosta ja kulujen korvaamisesta ole sovittu eikä valtuuttaja ole niistä määrännyt, valtuutetulla on oikeus saada valtuuttajan varoista korvaus tarpeellisista kuluistaan sekä tehtävänsä laatuun ja laajuuteen nähden kohtuullinen palkkio.

- **Edunvalvontavaltuutuksen lakkaaminen**

Valtuutuksen peruuttaminen / Valtuuttajan kuolema / Toimintakyvyn palautuminen / Valtuutetun luopuminen / Edunvalvojan määrääminen / Konkurssi

Valtuutetun kuolema?

12

Edunvalvontavaltuutus

- Kannattaa tehdä, **jos pystyy**, ja on olemassa **luottohenkilö**, kenet haluaa valtuuttaa.
- **Muut** valtuutukset / käyttöoikeudet
- Digitaalinen asiointi

